

บทความวิจัย

เรื่อง ศาลเจ้าพ่อเสือกับความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีน

โดย

นางสาวเจนจิรา นัทรนำเจริญ

รหัสนักศึกษา 05530641

เสนอ

อาจารย์คมกฤษ อุ่ยเต็กเค่ง

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทความวิจัยเรื่อง ศาลเจ้าพ่อเสือกับความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีน

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเจนจิรา ฉัตรนำเจริญ รหัสนักศึกษา 05530641

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ คมกฤษ อยู่เติกเค่ง

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง ศาลเจ้าพ่อเสือกับความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีน นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาและความสำคัญ พิธีกรรม และความเชื่อของศาลเจ้าพ่อเสือ และเพื่อศึกษาความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่อศาลเจ้าพ่อเสือ ผลการศึกษาพบว่าศาลเจ้าพ่อเสือ มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ในปีพ.ศ. 2377 ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับวัดมหรณพาราม เดิมตั้งอยู่ริมถนนบำรุงเมือง ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดให้ขยายถนนบำรุงเมือง ได้โปรดให้ย้ายศาลมาไว้ที่ถนนตะนาว จนถึงปัจจุบัน อีกทั้งประวัติของเทพเจ้าในลัทธิเต๋าและพุทธ, ความเชื่อเรื่องโชคลาง และความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ รวมไปถึงความเชื่อเรื่องสัตว์มงคลในเรื่องของความเชื่อเรื่องเสือ และความเชื่อเรื่องเต่า

คำสำคัญ

ศาลเจ้าพ่อเสือ ความเชื่อ ชาวไทยเชื้อสายจีน

บทนำ

1.1ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศาลเจ้าพ่อเสือเป็นชื่อที่คนไทยใช้เรียกกันมาตั้งแต่สมัยก่อน เนื่องจากในสมัยรัชกาลที่3 บริเวณวัดมเหยงคณ์นั้นเป็นป่า มีเสืออาศัยอยู่ และบริเวณนี้ยังหมู่บ้านเล็กๆแห่งหนึ่งที่มีฐานะยากจน และได้เกิดเหตุการณ์หนึ่งขึ้นมา คือ ลูกชายของยายผ่องเข้าไปหาอาหารให้แม่กิน และได้ไปเอาเนื้อกวางของเสือมาให้แม่ แต่เจอกับเสือกลางทาง และต่อสู้กับเสือจนได้รับบาดเจ็บสาหัส หลังจากนั้นก็เอาเนื้อกวางกลับมาให้แม่และสิ้นใจตาย ยายผ่องขอร้องกับนายอำเภอให้นำเสือมารับโทษ นายอำเภอได้สั่งให้ปลัดตามล่าเสือ ปลัดได้ไปขอหลวงพ่อในวัดมเหยงคณ์ให้คลายเสือให้มีจิตใจเป็นมนุษย์ รู้ผิดชอบชั่วดี หลังจากนั้นก็ได้ตัวเสือมาซึ่งเป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์มาก เสือไม่มีทำที่ดุร้าย แต่กลับทำหน้าที่ฝึกอยู่ตลอดเวลา และยอมรับโทษ โดยยายผ่องเห็นท่าทีของเสือก็สงสารและขอให้เสือนั้นมาดูแลแทนลูกชาย หลังจากนั้น 7ปี ยายผ่องสิ้นชีวิตลง เสือก็กระโดดเข้ากองไฟตายตามยายผ่อง ชาวบ้านเห็นว่าเสือนั้นมีจิตที่มีธรรม จึงได้ร่วมกันสร้างศาลประดิษฐานรูปเสือขึ้นและขอให้เป็นที่สถิตอยู่ที่ศาลแห่งนี้ และคอยปกป้องประชาราษฎร์ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ทำมาค้าขายเจริญรุ่งเรือง (จิตรรา, 2545: 80-84)

จากกรที่ศาลเจ้าพ่อเสือ เป็นศาลเจ้าที่มีชื่อเสียงมายาวนาน ทำให้กรมศิลปากรได้เห็นถึงความ เป็นสถานที่ที่คงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และเป็นศาลที่มีความเป็นจีนดั้งเดิม จึงได้ขึ้นทะเบียนให้ศาลเจ้าพ่อเสือเป็น โบราณสถานศาลเจ้าพ่อเสือนี้มีเทพหลักๆในศาลอยู่ 7 องค์ คือ 1. องค์เจ้าพ่อเสือ (ทั้งรูปร่างที่เป็นเสือ และรูปร่างที่สำเร็จเป็นเทพแล้ว) 2. เจ้าแม่กวนอิม 3. โป๊ยเซียน 4. องค์เจ้าพ่อใหญ่ (เหยงเทียนเสียดี้ / ตัวเหล่าเอี้ย) 5. พระพุทธเจ้า 6. ไฉ่ซิงเอี้ย 7. องค์กวนอู (ไถ่จากซ้ายไปขวา) โดยองค์เจ้าพ่อใหญ่จะเป็นองค์ประธานจะตั้งอยู่ตรงกลางศาลพอดี นอกจากองค์เทพหลักๆ 7 องค์ที่มีอยู่ในศาลเจ้าพ่อเสือแห่งนี้แล้วยังมีเทพต่างๆอยู่มากมาย อาทิ เทพแห่งเจีย เป๊ะกง หลวงพ่อโสธร จิ้งจก เป็นต้น

นอกจากนี้ชาวจีนเชื่อว่าการกราบไหว้เทพเจ้านั้น จะทำให้เทพเจ้าประทานพรให้ตนเองมีชีวิตที่ดี และยังเชื่อว่ามีสัตว์บางประเภทที่มีพลังอำนาจพิเศษสามารถบำเพ็ญสมาธิเหมือนคนก็ได้ (เนตรนภา,

2554 : 220)เชื่อว่า เสือ เป็นสัตว์สัญลักษณ์แห่งพลังและอำนาจ จากคติโบราณที่ว่า เสือเป็นหนึ่งในสี่ จตุรทิศสัตว์เทพ จึงมีความเชื่อที่ว่า เสือจะช่วยคุ้มครองภูตผีปีศาจและคุ้มครองชีวิต (จิตรรา, 2542: 50)

เมื่อพิจารณาจากความเชื่อดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความคิดความเชื่อในเรื่องของเสือนั้น ทั้งคนไทยและคนจีนมีความเชื่อแบบเดียวกัน รวมไปถึงการที่สมัยก่อนชาวจีนได้อพยพเข้ามาในประเทศไทย ทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างความคิดความเชื่อระหว่างไทยและจีน จึงทำให้ศาลเจ้าพ่อเสือ เป็นศาลจีนที่มีทั้งเทพเจ้าไทยและจีน แต่จะเน้นไปที่เทพเจ้าของจีน ซึ่งการที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของไทยเข้าไปอยู่ในศาลแห่งนี้ได้ เป็นเพราะความคิดความเชื่อในเรื่องของเสือ ผสมผสานกับความคิดความเชื่อที่มีการผสมผสานระหว่างไทยและจีน

เนื่องจากศาลเจ้าพ่อเสือเป็นศาลจีน โบราณ จึงทำให้ชาวไทยเชื้อสายจีนนั้นมีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของศาลเจ้าพ่อเสือแห่งนี้ จึงทำให้เวลาที่ศาลเจ้าพ่อเสือจัดงานพิธีกรรมต่าง ๆ นั้น จะมีชาวไทยเชื้อสายจีนเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของศาลเจ้าพ่อเสือ

จากความน่าสนใจดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยใคร่ศึกษา “ศาลเจ้าพ่อเสือกับความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีน” เนื่องจากมีชาวไทยเชื้อสายจีนจำนวนมากที่มีความศรัทธาต่อศาลเจ้าพ่อเสือ เพื่อให้เห็นถึงปัจจัยต่างๆของความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่อศาลเจ้าพ่อเสืออย่างลึกซึ้งต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาที่มาและความสำคัญ พิธีกรรม และความเชื่อของศาลเจ้าพ่อเสือ

1.2.2 เพื่อศึกษาความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่อศาลเจ้าพ่อเสือ

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาเฉพาะศาลเจ้าพ่อเสือในเขตพระนครเท่านั้น

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

- 1.4.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าพ่อเสือ
- 1.4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีน
- 1.4.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศาลเจ้าพ่อเสือ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์
- 1.4.4 วิเคราะห์ข้อมูล
- 1.4.5 นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของบทความวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา พิธีกรรม ของศาลเจ้าพ่อเสือ
- 1.5.2 ทำให้ทราบถึงความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่อศาลเจ้าพ่อเสือ

1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

เอกสารที่ใช้เป็นกรอบความคิดที่ใช้วิจัยได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าพ่อเสือ, เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีน

1.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าพ่อเสือ

กุลศิริ อรุณภาคย์ (2553) เขียนหนังสือเรื่อง “ศาลเจ้าศาลจีนในกรุงเทพฯ” กล่าวถึง เทพเหียงเทียนเสียงตี้ ว่าได้รับการยกย่องให้มีศักดิ์สูงสุดเหนือกว่าเทพทั้งปวง ซึ่งรูปเคารพของเทพเหียงเทียนเสียงตี้นี้ได้เชิญมาจาก “บู๊ตึ้ง” ซึ่งมีตำนานเล่าว่า ท่านได้เหาะเหินจากเขาบู๊ตึ้งมาถึงดินแดนไทย-ลาวในขณะที่เหาะอยู่นั้นได้เห็นเต่าและงูกำลังอาละวาดและสร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านอยู่ ท่านจึงเข้าไปช่วยด้วยการเหยียบงูและเต่าไว้ที่ใต้ฝ่าเท้า เพื่อไม่ให้ไปทำร้ายชาวบ้านได้อีก ซึ่งจะเห็นได้ว่ารูปปั้นของเทพเหียงเทียนเสียงตี้ที่ใต้ฝ่าเท้าจะมีรูปเสือและงูอยู่ใต้ฝ่าเท้าเสมอ นอกจากนี้ยังกล่าวว่า เสือ

เจ้าป่าผู้ขจัดปัดเป่าภัย เจ้าพ่อเสือ ถือเป็นเทพเจ้าองค์หนึ่งที่ได้รับการนิยมนกราบไหว้ทั่วไปในหมู่ชาวจีน และทุกวันนี้สามารถพบศาลเจ้าพ่อเสือกระจายอยู่ในชุมชนชาวจีนทั่วเอเชีย รวมทั้งในไทย ซึ่งตำนานความเป็นมาของเจ้าพ่อเสือในแต่ละท้องถิ่นนั้นก็มีที่มาที่แตกต่างกันออกไป รวมถึงยังมีคติความเชื่อที่ว่า เสือมีพลังพิเศษซ่อนอยู่ เนื่องจากเสือเป็นสัตว์ที่มีรูปร่างแข็งแรง ลำสัน มีพลัง ทำให้คนทั่วไปต่างเกรงขาม และยกย่องให้เป็นเจ้าแห่งสัตว์ทั้งปวง ทำให้ได้รับการเคารพนบถนอม ต่อมาได้รับการยกย่องขึ้นเป็นเทพในที่สุด อีกทั้งลายหยักตรงหน้าผากของเสือยังคล้ายกับตัวอักษร “หวาง” ซึ่งแปลว่าเจ้าอีกด้วย นอกจากนี้ ชาวจีนยังมีความเชื่อว่าเสือสามารถช่วยรักษาโรคร้ายได้อีกด้วย สำหรับความเชื่อของคนไทย จะมีความเชื่อที่ว่าเสือเป็นเจ้าป่า และเป็นสัญลักษณ์ของพลังอำนาจพิเศษเช่นกัน ในส่วนการป้องกันรักษาโรคร้ายไข้เจ็บก็มีความเชื่อคล้ายคลึงกับความเชื่อของชาวจีน

จิตรรา ก่อรัตนเกียรติ (2545) เขียนหนังสือเรื่อง “นิทานเทพเจ้าของจีน” กล่าวถึง ศาลเจ้าพ่อเสือว่า ได้ถูกย้ายให้สร้างใหม่ บริเวณถนนตะนาว ในสมัยรัชกาลที่ 5 ภายในศาลจะมีเทพประธานซึ่งคนไทยเรียกว่า “ตัวเหล่าเอี้ย” ผู้ดูแลศาลบอกว่าได้เชิญท่านมาจากบู๊ตึ้ง โดยที่ได้ฝ่าเท้าจะมีงูและเต่าอยู่เสมอ เพราะท่านเคยปราบสัตว์ทั้งสองด้วยการเหยียบไว้ ด้านซ้ายมือเป็น “เจ้าพ่อเสือ” ซึ่งมีตำนานเล่าว่าสมัยก่อนบริเวณนี้เป็นป่าซึ่งมีเสืออาศัยอยู่ แล้ววันหนึ่งมีชายคนหนึ่งเข้าไปหาอาหารให้แม่ ขณะที่ทำอยู่นั้นเจอซากกวาง ซึ่งมีร่องรอยของเสืออยู่แต่ด้วยความที่รักแม่ จึงตัดซากกวางทั้งสองข้างเพื่อนำกลับไปให้แม่ แต่ในขณะที่เดินทางกลับก็เจอเสือ จึงเกิดการต่อสู้กันจนชายคนนั้นได้รับบาดเจ็บสาหัส และหลังจากที่นำเนื้อกวางไปให้แม่ได้สำเร็จ ชายคนนั้นก็เสียชีวิตลง หลังจากนั้นผู้คนได้ออกตามล่าเสือตามคำร้องของคนเป็นแม่มารับโทษได้สำเร็จ แต่สุดท้ายแม่ก็สังสารและขอให้เสือมาเป็นลูกของตนแทนลูกชายที่เสียไป หลังจากนั้นไม่กี่ปีแม่ก็เสียชีวิตลง เสือได้ฆ่าตัวตายตาม ชาวบ้านจึงได้ตั้งศาลให้เสือขึ้นมา เพื่อขอให้เป็นที่สถิตอยู่ที่ศาลแห่งนี้ และคอยปกป้องประชาราษฎร์ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ทำมาค้าขายเจริญรุ่งเรือง ภายหลังได้อัญเชิญเทพเหียงเทียนเสี่ยวตั้งมาประทับเป็นเทพประธานที่ศาลแห่งนี้

เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานเชโกวา (2554) เขียนหนังสือเรื่อง “ไหว้เทพเจ้า 9 ศาลจีนมงคล” กล่าวว่า ย่านศาลเจ้าพ่อเสือ แต่ก่อนมีคนจีนอยู่มาก ตำนานของศาลเจ้าพ่อเสือเป็นที่รำลือมานาน

ลูกเล็กเด็กแดงได้ยินเสียงเสือคำรามบ่าง หรือมีเรื่องเล่าว่า "แดง วังหลัง" หนีตำรวจเข้าไปในศาลเจ้าพ่อเสือ แล้วเจอเสือไล่จนเสียสติ ศาลเจ้าพ่อเสือจะแตกต่างจากที่อื่นเพราะไม่มีลานกลางแจ้งหน้าศาล จากราวจะมีประตูเข้าไปถึงบริเวณศาลเจ้าเลย ที่ข้างประตูมีรูปปั้นเสือทองอยู่ในตู้กระจก เสือคู่นี้เป็นเสือฝ้าศาล ทำให้รู้ว่ากำลังจะก้าวสู่ศาลที่มีเทพเสือประจำศาล

ศาลเจ้าพ่อเสือ (ม.ป.ป.) “เอกสารอัดสำเนา” กล่าวถึง ประวัติของเทพเหยงเทียนเสียดี้ (ตัวเหล่าเอี้ย) ว่าได้ออกบวชตั้งแต่อายุ 15 ปี โดยได้เดินทางไป ที่ "เขาจื่อหมุน" เพื่อบำเพ็ญศีลและสำเร็จมรรคผลตอนอายุ 42 ปี หลังจากนั้นก็ขึ้นไปบนสวรรค์เพื่อปฏิบัติภารกิจ หลังจากนั้นผ่านไปรัชสมัยเหยงตี้ได้ออกไปปราบปีศาจ เต้ายักษ์ กัณฐักษ์ โดยการเหยียบไว้ใต้ฝ่าเท้า ทำให้เง็กเซียนฮ่องเต้เห็นถึงความดีจึงปูนบำเหน็จรางวัลให้มีตำแหน่ง และแต่งตั้งเป็นอำมาตย์ชั้นผู้ใหญ่เทียบเท่าอ๋อง โดยมีฉายาว่า "เหยงเทียนเสียดี้"

1.6.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีน

จารุภัทร์ มังคลสุด และวรวิทย์ คุณเจริญ (2554) เขียนวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมและปัจจัยการบูชาศาลเจ้าพ่อเสือเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร” กล่าวถึงพฤติกรรมการบูชาศาลเจ้าพ่อเสือ ความเชื่อ วัตถุประสงค์ และปัจจัยต่างๆ ในการไหว้ศาลเจ้าพ่อเสือ โดยวิเคราะห์จากกลุ่มคนที่มาบูชาศาลเจ้าพ่อเสือจำนวน 300 คน ซึ่งสรุปได้ว่า ปัจจัยในการบูชาศาลเจ้าพ่อเสือมีทั้งหมด 10 ปัจจัย โดยปัจจัยมีปัจจัย 3 ข้อ คือ 1. ปัจจัยด้านเคารพนับถือ 2. ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย และ 3. ปัจจัยด้านความศรัทธา เป็นปัจจัยที่มีกลุ่มผู้คนให้ความสำคัญมงคลแก่ชีวิต มีความเชื่อกับศาลเจ้าพ่อเสือในการเป็นเทพแห่งความสำเร็จ และไปบูชาศาลเจ้าพ่อเสือเมื่อทุกข์ร้อนใจ

จิตรา ก่อนันทเกียรติ (2542) เขียนหนังสือเรื่อง “บ่วง ลี ยู อี้” กล่าวถึง โสว หรือเสือ เป็นสัญลักษณ์แห่งพลังและอำนาจ จากคติโบราณที่ว่า เสือเป็นหนึ่งในสี่จตุรทิศสัตว์เทพ คือ เสือขาว เป็นสัตว์เทพประจำทิศตะวันตก จึงมีความเชื่อว่า เสือช่วยป้องกันภูตผีปีศาจและคุ้มครองชีวิต คนโบราณจึงนิยมให้เด็กเล็กๆ ใส่รองเท้าและหมวกที่ปักลายหัวเสือเพื่อให้เป็นสิริมงคล ขอให้เด็กแข็งแรง นอกจากนี้ยังกล่าวถึงผลไม้มงคล-ชาตอ ว่าเป็นผลไม้ที่มีความหมายที่ดี คือ 1.ทับทิม ด้วยความที่ทับทิม

มีเมล็ดมากมาย จึงสื่อความหมายถึง การให้มีลูกชายมากๆ 2. ลูกท้อ ซึ่งการไหว้ลูกท้อนั้นมีความเชื่อว่า จะทำให้อายุยืน 3. ส้มมือ หมายถึงความมั่งคั่ง มือที่เก็บเงิน และความสุขอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ผลไม้ทั้งสาม นั้นล้วนมีความหมายในทำนองเดียวกันถึงความมั่งคั่งมากมาย ผลไม้ทั้งสามชนิดนี้รวมกันจึงเรียกว่า “ชาตอ”

โจเซฟแกร์ (2554) เขียนหนังสือเรื่อง “ศาสนาทั้งหลายนับถืออะไร” กล่าวว่า หลังจากที่มีนักเขียนและนักตีความหมายของลัทธิเต๋ามากมาย ลัทธิเต๋าก็ได้กลายมาเป็นศาสนา แต่ในไม่ช้าก็เสื่อมลงกลายเป็นผูกพันกับโชคกลางอันมองไม่เห็น ซึ่งศาสนาเต๋าก็ได้ถูกแบ่งออกเป็นสองด้านตั้งแต่แรกแล้ว คือ ด้านปรัชญาบริสุทธิ์ และด้านปรัชญาศาสนา ซึ่งในด้านศาสนา ลัทธิเต๋าสื่อมลงเป็นการเสาะแสวงหาวิธีทำให้อายุยืน ศาสนิกของศาสนาเต๋ากลับไปนับถือเทพเจ้า การที่มีเทพเจ้าจำนวนมาก เพราะได้ยืมมาจากพระพุทธศาสนา และดำเนินการตั้งเทพเจ้าประจำสิ่งต่างๆขึ้นมาทั้งแบบมีตัวตนจริงๆ และในจินตนาการสมมุติแบบ

เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานเซโกวา (2554) เขียนหนังสือเรื่อง “ไหว้เทพเจ้า 9ศาลจีนมงคล”กล่าวถึง “การเคารพเสื่อ” ตามความเชื่อของชาวจีนที่มีเทพเจ้าหลายชั้น ทั้งเทพเจ้าบนสวรรค์ เทพเจ้าแห่งดวงดาว และยังมีเทพระดับต่ำลงมา เช่น เจ้าที่ เจ้าประจำต้นไม้ สะพาน ถนน ฯลฯ แล้ว คนจีนยังเชื่อว่าวิญญาณมีส่วนในการคลบนันดาลสิ่งต่างๆ ในโลกมนุษย์ นอกจากศาสนาแล้ว คนจีนเชื่อเรื่องวิญญาณมากกว่ามีวิญญาณในทุกภพและในทุกสิ่ง เชื่อว่ามีวิญญาณที่ดีและวิญญาณชั่วร้ายแฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ ทั้งๆที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต อีกทั้งยังเชื่อว่ามีวิญญาณแห่งสวรรค์ที่อำนาจพรให้แก่คนทำดี และลงโทษคนทำชั่ว นอกจากนี้ยังถือว่าสัตว์บางอย่าง เช่น งู เสือ มีพลังอำนาจพิเศษจากการบำเพ็ญสมาธิ เหมือนกับคนได้ และยังเชื่อว่าเสื่อคือเทพอีกด้วย เนื่องจากเสื่อเป็นสัตว์น่ากลัว คำว่าเสื่อจึงเป็นคำต้องห้าม ชาวจีนจะเรียกเสื่อว่า “ต๋างง” ซึ่งหมายถึงเจ้าภูเขา คนจีนมีความเชื่อเรื่องการบูชาเสื่อมาแต่โบราณ เช่น การสักการะเสื่อโคร่ง สักการะรูปสลักหินเสื่อ ,เสื่อเป็นสัตว์สัญลักษณ์แห่งการกำจัดโชคร้ายทำลายเคราะห์ ,บุตรที่เกิดปีการถือป็นสมบัตรล่ำค่า ,พิธีกระโดดเสื่อเพื่อขอพรนำความสุข เป็น

ต้น นอกจากนี้ เสือ เป็นสัตว์ประจำนักษัตรที่3 (ปีขาล) ทำให้ผู้ที่เกิดปีขาลนิยมไปไหว้ เพื่อให้เจ้าพ่อเสือคุ้มครองเป็นพิเศษ

พิน ดอกบัว (2539) เขียนหนังสือเรื่อง “ศาสนาเปรียบเทียบ” กล่าวว่า ลักษณะพื้นฐานของศาสนาแต่คือเป็นธรรมเนียม ค้นหาความจริงภายใน ไม่ทำอะไรด้วยอุปทาน จุดมุ่งหมายสูงสุดคือ เต้าเพื่อเป็นอมตบุคคล ซึ่งศาสนาเต้านั้นมีอยู่หลายนิกาย เช่น นิกายเซ็ง-อิ นิกายนี้จะเน้นไปที่อิทธิฤทธิ์ของอาจารย์สุวรรณค์ มีอีกชื่อว่า นิกายเทียนจื่อ ซึ่งนิกายนี้เชื่อเรื่อง โชคกลางอกินหาร และคาถาอาคม นอกจากนี้ยังมีศาสนกิจในศาสนาอยู่มากมาย เช่น พิธีกรรมไล่ผีร้าย เพราะเต้าเชื่อว่าปีศาจร้ายจะมาทำร้ายผู้คนให้เจ็บป่วยได้ จึงต้องเชิญเทพเทวดามาช่วยจับผีร้ายไป

พริ่น่า บรูมฟิลด์ (2532) เขียนหนังสือเรื่อง “ความเชื่อชาวจีน” กล่าวว่า ถึงแม้จะมีคนจีนที่มีการศึกษาหรือชาวจีนทั่วไปนับถือขงจื้อมากแค่ไหนก็ตาม แต่แท้จริงแล้วสำหรับคนธรรมดาสามัญ มีความเชื่อถือในเรื่องของผีสาธิตเทวดามากกว่า ซึ่งลำดับของการให้ความสำคัญต่อเทพเจ้าคือ เทพยดาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในลัทธิเต้า ,ศาสนาพุทธและขงจื้อตามลำดับ ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่าเทพได้อ่องนั้นจะคอยปกป้อง ดูแลหมู่บ้านของตน ส่วนเทพแห่งบ้านเรือนนั้นประกอบขึ้นเป็นองค์รวมจากสามฝ่ายของเทพ คือ เทพแห่งครัว เทพแห่งประตู และเทพแห่งธรณี ซึ่งชาวจีนเชื่อว่า เทพแห่งครัวนั้นทุกๆวันตรุษจีนจะนำเรื่องราวต่างๆในครอบครัวขึ้นไปรายงานบนสวรรค์ นอกจากนี้ยังมีความเชื่ออีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่อง "เซียน" ซึ่งเซียนนั้นมีหลายรูปแบบ จึงทำให้คำนี้มีความหมายและวิธีการใช้ที่หลากหลายตามไปด้วย

สมบูรณ์ สุขสำราญ (2530) เขียนหนังสือวิจัยเรื่อง “ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมของชุมชนชาวจีน” กล่าวว่า ชาวจีน โพนทะเลที่อพยพมาจากทางตอนใต้ของจีนนั้นย่อมนำเอาความเชื่อทางศาสนาติดตัวมาด้วย ซึ่งความเชื่อของทั้งสองชาติย่อมแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด แต่ความเชื่อที่แตกต่างกันนี้ได้ค่อยๆหลอมรวมเข้าด้วยกัน ซึ่งความเชื่อของชาวจีนที่กลืนกลายไปนั้น คลอบคลุมทั้งด้าน สังคม ,เศรษฐกิจ และการเมือง กล่าวคือ ในด้านสังคม ชาวจีนประมาณครึ่งหนึ่งเริ่มไม่เชื่อถือการบูชาเคารพบรรพบุรุษ เพราะไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของชาวจีนในปัจจุบัน ในด้านเศรษฐกิจ

ความเชื่อเรื่องการเคารพเทพประจำอาชีพต่างๆเริ่มคลอนแคลน เพราะลูกหลานชาวจีนส่วนใหญ่นิยมหันไปทำอาชีพต่างๆ ไม่เหมือนชาวจีนในสมัยก่อน ในด้านการเมือง เมื่อระบบความคิดของขงจื้อเสื่อมลงทำให้ ผู้ชาย และผู้หญิงมีความเสมอภาคและมีสิทธิเท่าเทียมกันในทุกๆด้าน

ผลการวิจัย

2.1 ที่มาและความสำคัญของศาลเจ้าพ่อเสือ

ป้ายหน้าศาลเจ้าพ่อเสือได้มีการกล่าวไว้ว่า ศาลเจ้าพ่อเสือเดิมตั้งอยู่บริเวณศาลบำรุงเมือง ซึ่งเป็นย่านที่มีคนจีนอาศัยอยู่มาก ศาลก่อเป็นตึกขนาดใหญ่ มีรูปเคารพทำด้วยทองคำหนัก120บาท ในปี พ.ศ.2160 ได้มีโจรปล้นรูปเคารพนี้ไป ทำให้ขุนสวัสดิ์คืนครินทร์ซึ่งเป็นนายอำเภอต้องโทษเจ็ดปี30ครั้ง ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีการขยายถนนบำรุงเมืองเป็นทางรถและสร้างอาคารบนถนนบำรุงเมือง จึงโปรดเกล้าให้พระยาโชฎีกกราชเศรษฐี(เถียน)รื้อศาลมาสร้างในที่ปัจจุบัน ในครั้งนั้นมีคนจีนไม่พอใจคิดอุบายให้เจ้าเข้าทรงและทำนายว่าจะเกิดภัยอันตราย ทำให้ชาวจีนส่วนมากหวาดกลัว จึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตแห่เจ้า ซึ่งก็พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินการได้ และเสด็จออกทอดพระเนตร ณ พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ด้วย จากนั้นเจ้าได้เข้าทรงอีกและได้ประกาศว่าพอใจมากที่มีการย้ายศาลเจ้า จากการที่ศาลเจ้าพ่อเสือ เป็นศาลเจ้าที่มีชื่อเสียงมายาวนาน ทำให้กรมศิลปากรได้เห็นถึงความเป็นสถานที่ที่คงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และเป็นศาลที่มีความเป็นจีนดั้งเดิม จึงได้ขึ้นทะเบียนให้ศาลเจ้าพ่อเสือเป็น โบราณสถาน

รูปภาพที่1 ป้ายหน้าศาลเจ้าพ่อเสือ

2.2 ประวัติของเทพเจ้าเหียงเทียนเสียงตี้ (ตัวเหล่าเอี้ย)

2.2.1 ประวัติเทพเจ้าเหียงเทียนเสียงตี้

เทพเหียงเทียนเสียงตี้ เป็นเทพที่จัดอยู่ประเภทเทพดาราเป็นเทพระดับสูงในศาสนาเต๋า โดยมีฐานะเป็นรองเพียง“ผานกู่” , ซันซิง, อู่เหลาและเง็กเซียนฮ่องเต้เท่านั้น

เทพเหียงเทียนเสียงตี้ เป็นเทพอารักษ์ประจำทิศเหนือที่มีความเชื่อมาจากเรื่องเทพอารักษ์ประจำทิศทั้ง 4 อันได้แก่ทิศเหนือเต๋า คำ, ทิศใต้หงส์แดง, ทิศตะวันออกมังกรเขียวและทิศตะวันตกพยัคฆ์ขาวที่มีมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซาง(ก่อนพ.ศ.1597- 1168)ปี โดยเรื่องของเทพอารักษ์เต๋า คำ นั้นมีการพัฒนามาเป็นลำดับและเริ่มพัฒนาขึ้นเป็นเทพเชิงบุคคลในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออกพ.ศ. 568-763 จนกระทั่งสมบูรณ์เป็นเทพเหียงเทียนเสียงตี้ ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ (พ.ศ. 1503-1670)ในทางดาราศาสตร์นั้นค่อนข้างชัดเจนว่าเทพเหียงเทียนเสียงตี้คือดาว“เป็ยจีซิง” แต่ในความเชื่อในเชิงศาสนานั้น กลับค่อนข้างซับซ้อนไม่ว่าจะเป็นเรื่องชื่อของเทพซึ่งคล้ายกัน, อานาจหน้าที่ซับซ้อนกันจนกระทั่งมี อานาจหน้าที่เหมือนกันตลอดจนถึงเรื่องจำนวนของเทพซึ่งเทพของศาสนาเต๋ามีความสัมพันธ์กับกลุ่ม

ดาวเหนือนั้นมีมากมาย เช่นเทพ“เปยโศ้วชิงจวิน”, “เปยฉินอู่จ้อจุน” และ “จิวหวางต้าตี้” เป็นต้นซึ่งแบ่งออกเป็น 2 สายคือกลุ่มดาวบนท้องฟ้า 1 กลุ่มแทนด้วยเทพ 1 องค์กับ กลุ่มดาวกลุ่มหนึ่งแทนด้วยจำนวนเทพที่มีจำนวนกับเท่าจำนวนของดาวในกลุ่มนั้น

เทพปรมาจารย์เหียงเทียนเสียงตี้ในศาสนาเต๋ามีชื่อเรียกต่าง ๆ กันหลายชื่อเช่น“เงินอู่ต้าตี้”, “เสียววินเงินจวิน”, “อวีชีวีชีอเสียง”, “ตั้งหมอเทียนจุน”, “เปยจี้โย่วเซิงเงินจวิน” ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคนทั่วไปจะเรียกท่านว่า“ต้าเหลาเหย่” ซึ่งแปลความได้ว่า“อดีตเทพ”กล่าวคือเทพผู้มีศักดิ์เหนือเทพทั้งปวง (Phuketvegetarian, 2549 : Web Site)

2.2.2ตำนานของเทพเจ้าเหียงเทียนเสียงตี้ (ตัวเหล่าเอี้ย)

เทพเจ้าเหียงเทียนเสียงตี้ มีที่ตั่งบูชายุอยู่ที่เสียนหลู่ซัน (ช่อกุเขา) และมีชื่อเดิมว่า เหียงตี้มั้น ซึ่งเทพเหียงเทียนเสียงตี้ เป็นเทพบนสวรรค์ระดับชั้นผู้ใหญ่ และได้แปลงกายลงมาจุติในรัชสมัยซินหวัง โดยจุติเป็นนักพรตตั้งแต่ ต้นรัชสมัย กลางรัชสมัย และปลายรัชสมัย และในสมัยอั้งตี้จื่อหามา เทพเหียงเทียนเสียงตี้ก็ได้ลงมาจุติอีกครั้ง เมื่ออายุครบ 15 ปี ได้ลาบิดา มารดาเพื่อเข้าป่าไปบำเพ็ญศีลเมื่อเวลาผ่านไป 42 ปีจึงสำเร็จมรรคผล อั้งฮ่องเต้ให้เทวดานางฟ้ามารับเหียงเทียนเสียงตี้กลับขึ้นไปปฏิบัติภารกิจบนสวรรค์ จากนั้นเวลาล่วงเลยมารัชสมัย จนถึงรัชสมัยของ “เซียงคั้งอ้อง” ซึ่งเป็นกษัตริย์ไม่มีคุณธรรม และศีลธรรม ไม่สนใจบ้านเมือง สร้างความทุกข์ร้อนให้แก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก ทำให้ปีศาจ“เทียงบ้ออ้อง” เข้ามาก่อวณเมืองมนุษย์ เง็กเซียนฮ่องเต้ได้สั่งให้เทพเหียงเทียนเสียงตี้ลงไปปราบเหล่าปีศาจ เมื่อปีศาจ “เทียงบ้ออ้อง” เห็นว่าสู้ไม่ไหวจึงเสกปีศาจสองตัวให้เป็นเต่ายักษ์กับงูยักษ์ แต่ก็ถูกเทพเหียงเทียนเสียงตี้เหยียบไว้ใต้ฝ่าเท้า แล้วกลับขึ้นไปรายงานตัวกับเง็กเซียนฮ่องเต้ ซึ่งทำให้เง็กเซียนฮ่องเต้เห็นถึงความดีความชอบ จึงปูนบำเหน็จรางวัลให้มีตำแหน่ง และแต่งตั้งเป็นอำมาตย์ชั้นผู้ใหญ่เทียบเท่าอ้อง โดยมีฉายาว่า “เหียงเทียนเสียงตี้”พร้อมแต่งตั้งบิดา มารดาของเทพเหียงเทียนเสียงตี้ให้เป็นเทพเจ้าอยู่บนสวรรค์ต่อไป

2.2.2.1 ตำนานของเทพเหียงเทียนเสียงที่วัดหักเจียงง้วน ได้กล่าวไว้ว่า

เทพเหียงเทียนเสียงที่วัดหักเจียงง้วน จะมีผู้คนมากราบไหว้บูชาเป็นจำนวนมาก และบนแท่นก็มีอักษรสีทองสลักไว้เพื่อให้ผู้ที่มากราบไหว้ทราบว่าเทพองค์นี้มาจาก “เขาบู๊ต้ง” ตามตำนานกล่าวว่าเมื่อสมัยที่เทพเหียงเทียนเสียงดีเป็นมนุษย์นั้นชอบศึกษาเรื่องราวของธรรมะ จนตัดสินใจขึ้นเขาบู๊ต้งไปสอบและบำเพ็ญศีลต่อ ระหว่างทางขึ้นเขาได้ผ่านสวนลูกพลับ ด้วยการที่เดินไม่ระมัดระวังทำให้มวยผมไปเกี่ยวกับกิ่งลูกพลับจนหลุดออกมา เมื่อถึงที่หมายผู้คุมสอบเห็นจึงบอกว่า “เจ้าไม่สำรวจ จะบำเพ็ญศีลได้อย่างไร” และได้ไล่เทพเหียงเทียนเสียงดีลงมาจากเขา หลังจากลงเขาไปแล้วเหียงเทียนเสียงดีก็ยังมุ่งมั่นฝึกปฏิบัติต่อไปอย่างเคร่งครัดจนมั่นใจ จึงขึ้นเขาไปอีกครั้ง แต่พอนักพรตผู้คุมสอบเห็น กลับบอกว่าในท้องของเหียงเทียนเสียงดีนั้นมีเนื้อวัวอยู่ ซึ่งผิดกฎของสำนัก เหียงเทียนเสียงดีได้ฟังก็ตอบกลับไปว่า “อาจารย์อย่าปรักปรำ ศิษย์ไม่ได้รับประทานเนื้อวัว” ทันใดนั้นเหียงเทียนเสียงดีก็อาเจียนเป็นเลือด พร้อมกับนึกได้ว่าตอนขึ้นเขามาเจอวัวฝูงหนึ่ง พร้อมกับอุทานว่า “วันนี้ทุกตัวอ้วนท้วนดี” และคำพูดเหล่านี้ได้กลายเป็นเนื้อวัวและเป็นสาเหตุทำให้ตัวเองเดือดร้อน จึงตัดสินใจตัดคว้านท้องนำกระเพาะและลำไส้ไปล้างในแม่น้ำ แต่ล้างเท่าไรก็ไม่สะอาดซักที จึงตัดสินใจตัดกระเพาะและลำไส้ทิ้งลงในแม่น้ำ และกลับมาที่เชิงเขาบู๊ต้งเพื่อปฏิบัติธรรมต่อไป การกระทำนี้ทำให้เง็กเซียนฮ่องเต้เห็นถึงความดี จึงได้แต่งตั้งเหียงเทียนเสียงดีให้เป็นเทพประจำการทางเหนือของจีน

2.2.2.2 บางตำนานได้กล่าวว่าเทพเหียงเทียนเสียงดีได้หะเหินจากเขาบู๊ต้งยังหน้ามุ้ง ขณะเดินทางผ่านทุ่งน้ำอันเว้งว้าง เห็นสัตว์ต่างๆกำลังเข่นฆ่ากันเพื่อความอยู่รอด ในนาก็มีเต่าและงูจำนวนมาก และได้ยินจากชาวบ้านว่าพวกเต่าชอบทำลายบ้านช่องของชาวบ้านให้พังลงมา ส่วนงูเมื่อเห็นคนไม่ใส่รองเท้าก็กัดจนบาดเจ็บเสียชีวิต เทพเหียงเทียนเสียงดีจึงพยายามสืบหาข้อมูลจนรู้ว่าเต่าและงูนั้นแท้จริงแล้วคือกระเพาะและลำไส้ของตนเอง จึงได้ทำการเหยียบเต่าและงูไว้ที่ได้ฝ่าเท้าไม่ให้ไปทำร้ายผู้คนอีกต่อไป

ดังนั้นในปัจจุบันที่เขาเสียนหัวชั้น รูปปั้นของเทพเหียงเทียนเสียงตี้จึงมีเต่าและงูที่เป็นรูปปั้นถูกเหยียบไว้ใต้ฝ่าเท้า และเป็นเหตุผลให้ผู้คนที่มากราบไหว้ไม่นำเนื้อวัวมาถวายตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (เอกสารอัดสำเนา, ม.ป.ป.)

รูปภาพที่2 เทพเหียงเทียนเสียงตี้ (ตัวเหล่าเอี้ย)

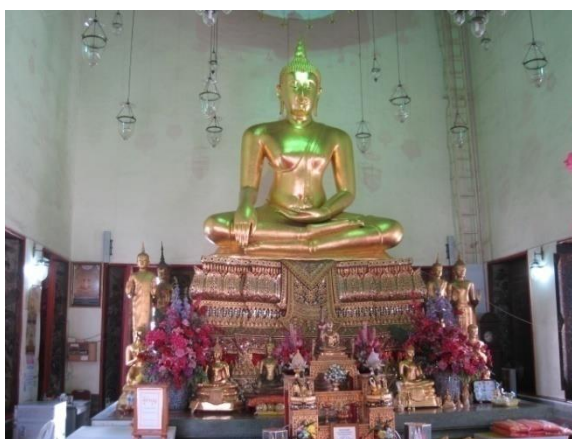
2.3ประวัติ เจ้าพ่อเสือ

ในสมัยรัชกาลที่3พื้นที่บริเวณหลังวัดมหารธรรมพารามเป็นป่ามีครอบครัวหนึ่ง คือชายพ่องกับนายสอน สองแม่ลูก วันหนึ่งขณะที่นายสอนเข้าไปในป่าเพื่อหา ก็พบกับกวางตายตัวหนึ่ง จึงตัดเนื้อตรงโคนขาไปสองก้อน แล้วเดินไปเจอเสือใหญ่อย่างจัง จึงเกิดการต่อสู้ขึ้น นายสอนสู้ไม่ไหวจึงหนีไปแอบอยู่ใต้หนองน้ำ เมื่อนายสอนเห็นว่าเสือไปแล้วจึงหาทางลัดกลับบ้าน เมื่อนายสอนฟื้นขึ้นมาเอาเนื้อกวางให้ชายพ่องเรียบร้อยแล้ว ประมาณสองชั่วโมงถัดมานายสอนก็ถึงแก่ความตาย

หลังจากที่นายสอนตาย ชายพ่องได้ไปที่ว่าการอำเภอ ขอร้องให้นายอำเภอจับเสือมาลงโทษให้ได้ จากนั้นนายอำเภอก็ให้คนไปตามปลัดโต สามวันผ่านไป ปลัดโตได้วะไปนมัสการหลวงพ่อบุญฤทธิ์ในพระอุโบสถและหลวงพ่พระร่วงในวิหารวัดมหารธรรมพารามอ่อนนอนหลวงพ่ทั้งสองให้ช่วย

คลบันดาลให้จับเสือร้ายให้ได้ หลังจากนมัสการเสร็จแปลัดโตเดินอ้อมไปทางหลังวัดเมื่อถึงต้นไม้ใหญ่ ต้นหนึ่งก็นั่งพักและหลับไป ครั้นเมื่อตื่นลืมตาขึ้นมาก็เห็นเสือมานอนหมอบอยู่ตรงหน้า จึงได้แต่นึก ภาวนาถึงหลวงพ่อร่วงร่ว เมื่อปลัดโตเห็นว่าเป็นตัวจริงก็เอาเชือกผูกคอเสือแล้วจึงไปที่ว่าการอำเภอนายอำเภอตัดสินประหารชีวิต เสือก็ก้มหัวยอมรับโทษคำตัดสิน ยายผ่องได้ขอชีวิตเสือต่อนายอำเภอ และขอให้เสือด่วนนี้มาทำหน้าที่แทนลูกชายที่ตายไป ซึ่งนายอำเภอ และปลัดโตที่มีความสงสารอยู่แล้ว จึงรีบใช้โอกาสตัดสินใหม่ทันที

ตั้งแต่ยายผ่องได้เสื้อมาแทนนายสอนลูกชายที่ตายไป เสือนั้นได้ดูแลยายผ่องเป็นอย่างดี อีกทั้งโจรขโมยก็ไม่มีเข้ามาในหมู่บ้านนี้ เสืออยู่กับยายผ่องได้เพียง7ปี ยายผ่องก็ถึงแก่กรรม เมื่อเสือด่วนเห็นยายผ่องสิ้นใจลงก็เสียใจมาก งานศพยายผ่องจัดครบสามวันแล้วก็เผาศพในระหว่างที่ไฟลุกโชนอยู่นั้น อยู่ๆเสือกก็กระโดดเข้ากองไฟ แล้วก็ตายตามยายผ่องไป ทำให้ชาวบ้านต่างตกใจและสงสาร หลังจากงานศพ7วัน ชาวบ้านต่างก็เห็นถึงความรัก ความกตัญญูที่เสือด่วนมีต่อยายผ่องจึงได้รวมตัวกันสร้างศาลขึ้นมาและอันเชิญดวงวิญญาณของเสือด่วนให้มาสถิตอยู่ ณศาลแห่งนี้กับชาวบ้านตลอดไป (จิตรรา,2545 : 80-84)

รูปภาพที่3 หลวงพ่อร่วงร่วทองคำ ณวัดมหรณพาราม

รูปภาพที่4 องค์เจ้าพ่อเสือ

2.4 ฮ้อเอี้ย

ฮ้อเอี้ยเป็นเทพเจ้าเสือโคร่ง คำว่าเอี้ยคือความหมายของผู้อาวุโส ดังนั้นคำว่าฮ้อเอี้ยเป็นคำเรียกขย่องของเทพเจ้าเสือหรือแม่ทัพเสือคนในอดีตเปรียบเสือเป็นราชาสัตว์ทั้งปวงคือว่ามีพลังอำนาจ ความห้าวหาญสามารถขับไล่ภูตผีปีศาจ ดังนั้นศาลเจ้าส่วนใหญ่จะมีภาพวาดของเสือไว้บนผนังเพื่อขับไล่ความชั่วร้ายนอกจากจะขจัดปัดเป่าภัยพิบัติแล้วยังเป็นกองหน้าที่เปิดทางของงานแก่เจ้าต้อนรับเทพเจ้าเล่าลือกันว่าฮ้อเอี้ยเป็นเทพของพระกษัตริย์ที่หลังจากถูกพระกษัตริย์ที่ปราบแล้วจึงได้เป็นเทพหลังจากทำให้เชื้องได้เป็นพาหนะของพระกษัตริย์ที่แม้ว่าเสือจะไปทำร้ายคนต้องได้รับอนุญาตจากพระกษัตริย์ที่ก่อนนอกจากนั้นยังมีเรื่องเล่าลือกันระหว่าง โป้เซงต่ายเต้กับเสือซึ่ง โป้เซงต่ายเต้เป็นแพทย์ที่มีชื่อเสียงในราชวงศ์ช่งก่อนที่ท่านจะได้เป็นเทพ ได้มีเสือกินสตรีท่านหนึ่งแต่โชคไม่ดีกะโหลกไปติดอยู่ตรงที่คอทำให้เสือเจ็บปวดอย่างมากแล้วได้แปลงร่างเป็นคนไปให้โป้เซงต่ายเต้ช่วยรักษา โป้เซงต่ายเต้ใช้น้ำมันต์เอาหัวกะโหลกออกมาเสือก็ได้คุกเข่าขอบคุณสาบานว่าจะไม่ทำร้ายผู้คนอีกต่อไปต่อมาเสือก็รู้สึกซาบซึ้งพระคุณของ โป้เซงต่ายเต้จึงได้ติดตามรับใช้ตลอดเป็นพาหนะของท่านหลังจากที่โป้เซงต่ายเต้ได้เป็นเทพก็โปรดให้เสือเป็นเทพด้วยได้เป็นแม่ทัพเสือคำกล่าวกันว่าถ้าคนป่วยคนใดไปขอร้องท่านโดย

ใช้กระดาษทอง(สกลี้นก)ลูปที่คางของฮ้อเอี้ยก็จะหายป่วยการกราบไหว้ฮ้อเอี้ยจะทำให้รุ่งเรือง
 เนื่องจากเสือมีพลังอำนาจอันน่าเกรงขามสามารถขจัดโรคระบาดถึงชั่วร้ายปกป้องรักษาสาลเจ้าและ
 บ้านเรือนยังมีคนพูดอีกว่าฮ้อเอี้ยสามารถคาบเงินคาบทองมาดั่งนั้นพ่อค้าและนักเล่นการพนันจะนับถือ
 อย่างมากสมัยก่อนเด็กผู้ชายหรือทารกในตัวจะมีคทาอาญาสิทธิ์รูปเสือติดตัวหรือใส่เครื่องประดับของ
 เสือเช่นหมวกรองเท้านี้สามารถขับไล่ปีศาจและสิ่งชั่วร้ายคุ้มครองให้เกิดความสงบสุข

(Phuketvegetarian, 2550 : Web Site)

2.5 พิธีกรรมสำคัญของศาลเจ้าพ่อเสือ

พิธีกรรมทั่วไปของศาลเจ้าพ่อเสือนั้นคือการมาไหว้ขอพรต่างๆ โดยจะต้องใช้รูปทั้งหมด 18
 ดอกในการไหว้ ซึ่งทางศาลจะมีป้ายบอกตำแหน่งในการไหว้ไว้สำหรับบุคคลที่เคยมากราบไหว้ศาล
 เป็นครั้งแรก ซึ่งพิธีกรรมส่วนใหญ่ที่ศาลเจ้าพ่อเสือได้จัดขึ้นนั้น เป็นพิธีกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ
 ของศาล ที่เห็นชัดๆเลยคือ งานวันคล้ายวันเกิดองค์ตัวเหล่าเอี้ย วันคล้ายวันเกิดองค์เจ้าพ่อเสือ งานแห่เจ้า
 พ่อและงานกั๋งจูเทียน เป็นต้น

ในที่นี้ผู้วิจัยใคร่ขออธิบายเกี่ยวกับงาน"พิธีกั๋งจูเทียน" ดังนี้ กั๋งจูเทียนชื่อเต็มๆคือกั๋งฝ่อใจเทียน
 ซึ่งคำว่า "กั๋ง" ก็คือรวบรวม "เทียน" ก็คือเทวดาหรือเทพดั่งนั้นทางสายเดาก็คือการทำพิธีสักการบูชา
 เทพเทวดาทุกพระองค์ซึ่งถือเป็นพิธีที่ยิ่งใหญ่ดั่งนั้นการจัดพิธีจะประดิษฐ์บายจันอันมีผลไม้ 24 อย่างไม่
 ซ้ำกันอาหารเจ 24 อย่างไม่ซ้ำกันข้าวน้ำชาหมากพลูดอกไม้รูปเทียนชอนตะเกียบและมีการจัดประดับ
 ตกแต่งอย่างวิจิตรบรรจงหากเป็นความเชื่อทางพุทธมหายานคือการสวดมนต์สาธยายบูชาทวยเทพธรรม
 บาลซึ่งในอดีตกาลนั้นมีเหล่าพระโพธิสัตว์กลุ่มหนึ่งตั้งจิตปณิธานให้ปวงสรรพสัตว์ได้บำเพ็ญบารมี
 โดยสะดวกจึงพร้อมกันตั้งปณิธานเป็นผู้คุ้มครองอารักขาพระธรรมแห่งพระองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 และเหล่าพุทธบริษัทผู้ดำเนินตามพระรัตนตรัยพระโพธิสัตว์ผู้เป็นบรมบาลคุ้มครองพระศาสนาเหล่านี้
 มีปรากฏพระนามอยู่ในพระสูตรสังวรชายมริจิตวิมหาสูตรฝ่ายมหายานถึง ๒๔ พระองค์

โดยพระสูตรนี้กล่าวถึงเหล่าพระโพธิสัตว์ที่วางจุดโลกบาลและเหล่าทวยเทพทั้งหลายพร้อมใจ

กันตั้งปลิขานต่อเบื้องหน้าพระพักตร์แห่งองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าขอถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งและ
ประกาศตนเป็นธรรมบาลค้ำครองพระสัทธรรมและเหล่าพุทธบริษัทให้บำเพ็ญบุญบารมีได้ราบรื่นโดย
มีมิฆารและกษัตริย์ตรายใดๆมาแผ้วพานต่อพระศาสนาและผู้บำเพ็ญธรรมทั้งหลายพิธีก้งจูเทียนนี้มอองค้ตัว
เหล่าเอี้ย เป็นเทพประธานในการเจิญเทพต่างๆลงมา ปีหนึ่งจะจัดประมาณ1-2ครั้ง (ศาลเจ้าพ่อเสือ,
2557 : เว็บไซค์)

รูปภาพที่5 เครื่องสักการะในพิธีก้งจูเทียน

รูปภาพที่6 องค์ค้ตัวเหล่าเอี้ยเป็นประธานในงานพิธี

นอกจากนี้ในเทศกาลต่างๆที่มีความสำคัญต่อชาวไทยเชื้อสายจีนนั้น จะมีผู้คนเข้ามากราบไหว้
ขอพรที่ศาลเป็นจำนวนมากเช่นเทศกาลตรุษจีน ซึ่งเป็นเทศกาลที่สำคัญมากสำหรับชาวไทยเชื้อสายจีน
เพราะเป็นวันแรกของปีใหม่ โดยจะมีการเดินทางมากราบไหว้ขอพร เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล
ตลอดทั้งปี รวมไปถึงคนที่เกิดปีชงจะมีการมาปิดตัวทำพิธีสะเดาะเคราะห์ เพื่อให้เจ้าพ่อค้ำครอง ในการ
ปิดตัวปีชงนั้นที่ศาลเจ้าพ่อเสือจะมีวิทยากรในการสอนให้ทำพิธีได้อย่างถูกต้องอีกด้วย โดยผู้คนส่วน
ใหญ่ที่มาไหว้ศาลเจ้าพ่อเสือในวันตรุษจีนนั้น จะต้องเช่า "ฮู่" หรือ ยันต์กลับไป มีทั้งเช่าไว้พกติดตัว มี
ทั้งเช่าไว้เพื่อติดที่ประตูหน้าบ้าน เพื่อให้องค์เจ้าพ่อช่วยค้ำครอง และป้องกันกษัตริย์ตรายต่างๆ

รูปภาพที่ 7 พิธีปิดตัวปีขง

รูปภาพที่ 8 ผู้คนแห่เข้ากราบไหว้ในเทศกาลตรุษจีน

3. ความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่อศาลเจ้าพ่อเสือ

3.1 ความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนในด้านศาสนา

3.1.1 ความเชื่อเทพเจ้าในลัทธิเต๋าและพุทธ

ในศาลเจ้าพ่อเสือนั้นมีเทพเจ้าต่างๆมากมาย ซึ่งเทพแต่ละองค์ต่างก็มีชื่อเสียงในด้านความศักดิ์สิทธิ์ที่ต่างกันออกไป เช่น เทพเจ้าไฉ่ซิงเอี้ย เป็นเทพเจ้าที่มีชื่อเสียงในด้าน โชคลาภซึ่งชาวไทยเชื้อสายจีนนิยมมากราบไหว้ขอพรให้มีความร่ำรวย กิจการค้าขายเจริญรุ่งเรือง ,เทพเจ้ากวนอู เป็นเทพที่มีชื่อเสียงในเรื่องของการกำจัดสิ่งต่างๆที่ไม่ดีให้ออกไป เนื่องจากเทพเจ้ากวนอูได้ชื่อว่าเป็นเทพเจ้าแห่งสงคราม ซึ่งบุคคลที่เกิดปีขงนั้นจะนิยมมาทำพิธีปิดขง โดยจะทำพิธีหน้ารูปปั้นองค์เจ้าพ่อกวนอู เพื่อให้องค์เทพเจ้ากวนอูนั้นช่วยปิดเป่าสิ่งต่างๆที่ไม่ดีออกไปจากตัว ,องค์เจ้าแม่กวนอิม เป็นเทพที่ชาวไทยเชื้อสายจีนให้ชื่อว่าเป็นเทพที่มีความเมตตามหานิยม และมีชื่อเสียงในด้านการรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ จึงทำให้ชาวไทยเชื้อสายจีนนิยมมากราบไหว้องค์เจ้าแม่กวนอิม เพื่อขอให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง และพระพุทธรูปเจ้ายังเป็นพระที่สูงที่สุดในศาลเจ้าพ่อเสือ เนื่องจากพระพุทธรูปเจ้าเป็นที่พึ่งทางใจทั้งชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายจีน ซึ่งการมีพระพุทธรูปในศาลเจ้าพ่อเสือนั้นได้แสดงให้เห็นว่า ศาลเจ้าพ่อเสือซึ่ง

เป็นศาลในลัทธิเต๋า ได้มีการประยุกต์ผสมผสานร่วมกับพุทธมหายานและหินยานเพื่อให้เข้ากับสังคมทั้งไทยและจีน จึงทำให้ศาลเจ้าพ่อเสือนั้นมีผู้คนมากมายมากราบไหว้ขอพรต่างๆ

รูปภาพที่9 เทพไล่ชั่งเอี้ย

รูปภาพที่10 องค์เจ้าพ่อกวานอู

รูปภาพที่11 เจ้าแม่กวานอิม

รูปภาพที่12 พระพุทธเจ้า

3.1.2 ความเชื่อเรื่องโชคลาง

ชาวไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่นิยมไปไหว้ศาลเจ้าพ่อเสือ เพราะมีความเชื่อที่ว่าศาลเจ้าพ่อเสือจะช่วยให้ตนเองทำกิจการการค้าได้เจริญรุ่งเรืองปลอดภัยจากภยันตรายต่างๆ ขอให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รวมไปถึงการขอบุตร ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่มักจะมาขอบุตรในวันในวันที่สิบห้าตามปฏิทินจีน โดยจะนำสิ่งโตน้ำตาลมาไหว้ ถ้าอยากได้บุตรชายให้เอาสิ่งโตน้ำตาลตัวผู้กลับ ถ้าอยากได้ผู้หญิงให้เอาสิ่งโตน้ำตาลตัวเมียกลับ และบุคคลที่เกิดในปีขาลนั้น นิยมมากราบไหว้บูชาเพื่อเสริมความเป็นสิริมงคลให้แก่ตนเอง จึงทำให้ในทุกๆ เทศกาลนั้นจะมีผู้คนจำนวนมากมากราบไหว้บูชา และขอพรจากศาลเจ้าพ่อเสือ ดังเช่นในเทศกาลตรุษจีน ที่มีชาวไทยเชื้อสายจีนจำนวนมากเดินทางมาที่ศาลเจ้าพ่อเสือเพื่อกราบไหว้บูชาให้เทพเจ้าทุกๆ องค์ที่อยู่ในศาลเจ้าพ่อเสือช่วยคุ้มครองให้ตนเองปลอดภัยจากภยันตรายต่างๆ และขอพรให้กิจการค้าขายเจริญรุ่งเรือง อยู่เย็นเป็นสุขตลอดทั้งปี นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยของ จารุภัทร์ มังคลสุด และวรวิทย์ คุณเจริญ (2554) พบว่า ผู้คนที่มาศาลเจ้าพ่อเสือนั้นในด้านการเงินคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ 53.70% และด้านโชคลางคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ 43.30% จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าศาลเจ้าพ่อเสือนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องของโชคลาง เป็นอย่างมาก

3.1.2 ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์

ทิศเหนือตามความเชื่อของศาสนาและชาวจีนนั้นเป็นทิศแห่งความตายและกลุ่มดาวเหนือนี้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับความตายและการกำหนดอายุขัยของมนุษย์ซึ่งแม้แต่คำว่า“เต๋า” ก็มีนัยยะแฝงไว้ด้วยความหมายดังกล่าวเพราะว่าเต๋าเป็นสัญลักษณ์ของความอายุยืน โดยเชื่อว่าการบูชาเทพเหียงเทียนเสียดึงจะทำให้พ้นจากเคราะห์ภัย, สุขภาพแข็งแรงและมีอายุยืน ดังนั้นในการสร้างรูปเคารพของท่านเทพปรมาจารย์เหียงเทียนเสียดึงนั้นมักจะสร้างเป็นนักรบพระหัตถ์ขวาถือกระบี่พระหัตถ์ซ้ายถือธงสีดำ“เฮยลิ่งฉี”อันเป็นสัญลักษณ์ของการบัญชาทหารสวรรค์ทางด้านทิศเหนือส่วนพระบาททั้ง 2 ข้างนั้นเหยียบเต๋าและงูซึ่งเต๋าและงูนี้แฝงไว้ด้วยความหมาย 4 ประการคือ 1. เต๋าคือเทพอารักษ์ประจำทิศเหนืออันเป็นสัญลักษณ์ซึ่งแสดงว่าท่านเป็นเทพประจำทิศเหนือ 2. เต๋าและงูเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มดาวฤกษ์“ซวี” และ“เว่ย”ตามความเชื่อของศาสนาเต๋ากลุ่มดาวทั้ง 2 คือเทพประเภทคูรัยอันจะ

ทำร้ายบุคคลเมื่อเทพ 2 องค์นี้เข้าเสวยอายุในดวงชะตาการเหยียบเทพทั้ง 2 นี้ไว้แสดงถึงการขจัดภัยให้มวลมนุษยชน ดังนั้นชาวไทยเชื้อสายจีนจึงมีความเชื่อที่ว่าหากได้กราบไหว้บูชาเทพเหียงเทียนเสียงตั้งนั้น จะช่วยให้มีอายุยืน และประสบความสำเร็จได้ทุกๆด้าน เนื่องจากเทพเหียงเทียนเสียงได้ขจัดภัยต่างๆ ให้เรียบร้อยแล้ว(Phuketvegetarian, 2554 : Web Site)

3.2 ความเชื่อเรื่องสัตว์มงคล

3.2.1 ความเชื่อเรื่องเสือ

เสือเป็นสัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของพลังและอำนาจ และยังเป็นหนึ่งในสี่ของจตุรเทพลี้ทิส คือเทพประจำทิศตะวันตกอีกทั้งบริเวณหน้าผากของเสือจะมีลักษณะคล้ายกับอักษรจีนตัวหนึ่งคือคำว่า “王” หรือ "หวาง" ซึ่งมีแปลว่า "เจ้า" อยู่บนหน้าผาก และเสือยังเป็นพาหนะของจางเทียนซือ ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งศาสนาเต๋ออีกด้วย ทำให้ชาวไทยเชื้อสายจีนเกิดความเชื่อที่ว่าเสือจะช่วยปัดเป่าภูตผีปีศาจคุ้มครองชีวิต และช่วยให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ผู้คนจึงนิยมมากราบไหว้ขอพรจากเจ้าพ่อเสือ การไหว้เจ้าพ่อเสือนั้นจะมีการนำเนื้อหมูมาถวาย บางคนไหว้แบบหมูชิ้นเล็กๆ บางคนก็นำเนื้อหมูมาไหว้ทั้งตัว เมื่อไหว้บูชาเสร็จแล้วจะมีเจ้าหน้าที่ของ ศาลตะ โคนตรงหน้าองค์เจ้าพ่อเสือว่า "เฮง เฮง เฮง" เพื่อเป็นการขอพรให้กับผู้ที่มาไหว้

3.2.2 ความเชื่อเรื่องเต่า

เต่าเป็นสัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืน และยังเป็นหนึ่งในสัตว์ที่เป็นหลักในพิธีการลี้ชนิดของจีนและยังเป็นสัตว์ที่อยู่ประจำทิศเหนือ ซึ่งเทพประจำทิศเหนือนี้บางครั้งก็จะใช้แทนโดยรูปแบบจะเป็นไปตามความเหมาะสมเนื่องจากสัตว์มีความเชื่อที่มากมายแตกต่างกันออกไป และเต่าและงูยังเป็นสัญลักษณ์ของชนเผ่าโบราณที่นำโดย “อวี่” เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์เซี่ย เป็นผู้แก้ไขปัญหาอุทกภัยคนแรกของจีน รัชกาลของพระองค์อยู่ในช่วง 1597-1552 ปีก่อนพุทธศักราช ศาสนาเต๋อสถาปนาท่านเป็น “สุขกวนต้าตี้” ถือเป็น 1 ใน 3 เทพ “ซันกวนต้าตี้” เทพเหียงเทียนเสียงตั้งนั้น

ได้รับการยกย่องจากกษัตริย์ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งเป็นต้นมา แต่อย่างไรก็ตามการที่เทพเหียงเทียนเสียนตี้ ได้การยกย่องว่าเป็นเทพสูงสุดนั้นเพิ่งจะมีราชสมัย “หย่งเล่อ” แห่งราชวงศ์หมิง (พ.ศ.1946-1968) เนื่องจากแต่เป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืน จึงทำให้ผู้คนที่มากราบไหว้นั้นเชื่อว่าจะทำให้ตนเองมีอายุยืน (Phuketvegetarian, 2551 : Web Site)

สรุปผลการวิจัย

ศาลเจ้าพ่อเสือนั้นเป็นศาลเจ้าที่มีความเก่าแก่ และมีความสำคัญเป็นอย่างมากจนได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากรให้เป็นโบราณสถาน ซึ่งภายในศาลเจ้าแห่งนี้มีเทพเจ้าที่มีความสำคัญต่อคนไทยเชื้อสายจีนอยู่มากมาย ด้วยความเก่าแก่และความมีชื่อเสียงของศาลเจ้าพ่อเสือนั้น ทำให้มีผู้คนทั้งชาวไทยเชื้อสายจีน รวมไปถึงชาวต่างชาติต่างๆเข้ามากราบไหว้บูชา อีกทั้งศาลเจ้าแห่งนี้เดิมเป็นศาลเจ้าในลัทธิเต๋า และได้มีการประยุกต์ร่วมกับพุทธมหายานและหินยาน เพื่อให้เข้ากับสังคมทั้งไทยและจีน

ด้วยความที่เป็นศาลเจ้าแบบเต๋าประยุกต์ร่วมกับพุทธนั้นจึงทำให้ศาลเจ้าพ่อเสือนั้นมีพิธีกรรมที่มีทั้งแบบจีนและแบบไทย ซึ่งพิธีกรรมส่วนใหญ่ของศาลเจ้าพ่อเสือนั้นจะเป็นพิธีกรรมที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และทำแบบเต็มรูปแบบทุกครั้ง ซึ่งทุกครั้งที่ศาลเจ้าพ่อเสือนั้นมีงานพิธีกรรมจะมีผู้คนเข้าร่วมงานพิธีกรรมมากมาย เช่น พิธีแห่เจ้า เทศกาลตรุษจีน พิธีกัณฑ์เทียน งานเทศกาล การปิดตัวปีขง เป็นต้น ซึ่งพิธีแห่เจ้านั้นเป็นพิธีกรรมที่ยิ่งใหญ่มากจะมีผู้คนที่มีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของศาลมารวมตัวกันนับพันคน อีกทั้งในช่วงเทศกาลตรุษจีน จะมีผู้คนเข้ามากราบไหว้ขอพร สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาลเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ชาวไทยเชื้อสายจีนนั้นยังมีความเชื่อในเรื่องของเทพเจ้า ,ความเชื่อในเรื่องสัตว์มงคล ซึ่งชาวไทยเชื้อสายจีนนั้นนิยมมากราบไหว้บูชาเทพเจ้าต่างๆในศาลเจ้าพ่อเสื่อ เพื่อที่จะให้ตนเองนั้นทำกิจการค้าขายรุ่งเรือง อยู่เย็นเป็นสุข สมปรารถนาในทุกๆเรื่อง อีกทั้งศาลเจ้าพ่อเสื่อเป็นศาลเจ้าแบบ

ประยุคนั้น นอกจากผู้คนจะขอพรแล้ว ยังต้องทำความดี ด้วยการสร้างบุญ อดกรรมด้วย เพราะว่าใน
ลัทธิเต๋านั้นจะขอพรอย่างเดียว แต่ในพุทธทั้งมหายานและหินยาน จะเน้นเรื่องของการทำความดี

สรุปได้ว่าการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับศาลเจ้าพ่อเสือกับความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนนั้น
ศาลเจ้าพ่อเสือเป็นศาลเจ้าในลัทธิเต๋า ที่มาประยุคร่วมกับพุทธมหายาน และหินยาน โดยจะเห็นได้จาก
การที่มีพระพุทธรูปเข้าไปอยู่ในศาลเจ้าพ่อเสือ ซึ่งทำให้เห็นว่าหลักการของเต๋าและพระพุทธรูปนั้น
สามารถไปด้วยกันได้ ไม่ขัดกัน รวมไปถึงความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีต่อศาลเจ้าพ่อเสือในด้าน
ต่างๆมีมากมาย จึงทำให้ชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของศาลเจ้าพ่อเสือนั้นนิยม
มากราบไหว้บูชาเพื่อขอพรที่ศาลเจ้าพ่อเสือแห่งนี้อีกด้วย

บรรณานุกรม

กุลศิริ อรุณภาคย์. ศาลเจ้าศาลจีนในกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มิวเซียมเพรส, 2553.

จารุภัทร์มงคลสุด และวรวิทย์ คุณเจริญ. พฤติกรรมและปัจจัยการบูชาศาลเจ้าพ่อเสือเขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร. วิจัยปริญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

จิตรา ก่อฉันทเกียรติ. บ่วง ลี ยู อี้. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : แพรวสำนักพิมพ์, 2542.

_____. นิทานเทพเจ้าของจีน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จิตรา, 2545.

โจเซฟแกร์. ศาสนาทั้งหลายนับถืออะไร. พิมพ์ครั้งที่ 3. แปลโดย ฟีน ดอกบัว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
สยาม, 2554.

เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานะชโกวา. ไหว้เทพเจ้า9ศาลจีนมงคล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์,
2554.

ประเสริฐ เวสสุกรรมานุกุล. (26 กรกฎาคม 2556). ผู้จัดการ. สัมภาษณ์โดย. เจนจิรา ฉัตรนำเจริญ.
ศาลเจ้าพ่อเสือ

_____. (24 มกราคม 2557). ผู้จัดการ. สัมภาษณ์โดย. เจนจิรา ฉัตรนำเจริญ. ศาลเจ้าพ่อเสือ

_____. (31 มกราคม 2557). ผู้จัดการ. สัมภาษณ์โดย. เจนจิรา ฉัตรนำเจริญ. ศาลเจ้าพ่อเสือ

ฟรีน่า บรมพิลดี. ความเชื่อชาวจีน. แปลโดย หยกแดง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อินหยาง, 2532.

ฟีน ดอกบัว. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร, 2539.

ศาลเจ้าพ่อเสือ. พิธีกึ่งเจี๊ยน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก

<https://www.facebook.com/bkktigershrine?fref=ts>

ศาลเจ้าพ่อเสือ. เอกสารอัคราณา. (ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.).

ศิษย์ไก่อัยสัง้อง. ประวัติเทพเหยงที่ยนเสียงดี. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2556.

เข้าถึงได้จาก <http://www.phuketvegetarian.com/borad/data/2334-1.html>

สมบูรณั แก่นตะเคียน. ฮ้อเอี้ยเจียงจุน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก

<http://www.somboon.info/default.asp?content=contentdetail&id=9454>

สมบูรณั สุขสำราญ. ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมของชุมชนชาวจีน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530
da0_sanqing. ประเพณีกินเจ-ที่มา-และความเชื่อ. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2556. เข้าถึง

ได้จาก <http://www.phuketvegetarian.com/borad/data/9/0039-1.html>